

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Emma Höök
Handläggare
010-2233344
emma.hook@lansstyrelsen.se

Beslut

1(9)

2021-03-18

218-1676-2021

Gävlefisk
Gräsö/Öregrunds yrkesfiskarförening

Beslut om tillstånd till skydds jakt efter skarv i Östersjön inom Uppsala län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att skydds jakt får bedrivas efter maximalt 500 storskarvar (gemensamt för villkor A och B) (*Phalacrocorax carbo*) inklusive underarten mellanskarv (kallas fortsättningsvis skarv) längs den del av Östersjökusten som hör till Uppsala län för att förhindra allvarlig skada på fisket (A) samt för att skydda känsliga fiskbestånd (B). Skyddsjakten medges enligt villkoren nedan.

Länsstyrelsen beslutar att jakten får bedrivas på sådant allmänt vatten och sådana holmar, klippor och skär som avses i 12 § andra stycket i jaktlagen (1987:259).

I övrigt avslås ansökan.

Med stöd av 59 § jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen att beslutet ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Villkor

För att förhindra allvarlig skada på yrkesfiske (A)

- Innehavare av yrkesfiskarlicens längs kusten får bedriva skydds jakt efter skarv med skjutvapen inom 300 m från fasta redskap samt ryssjor och bottsatta nät för yrkesfisket.
- Tillståndet gäller från beslutsdatum och som längst t.o.m. 31 december 2021.
- Maximalt 300 skarvar får fällas med stöd av tillståndet.
- Fiskare med yrkesfiskarlicens får ta hjälp av jägare som på uppdrag utför skyddsjakten.

För att skydda känsliga fiskbestånd (B)

- Innehavare av yrkesfiskarlicens, jakträttshavare samt de som har tillstånd av Länsstyrelsen enligt § 47 första stycket jaktförordningen får bedriva skydds jakt

2021-03-18

218-1676-2021

efter skarv i de delar av Östersjön som ligger i Uppsala län. Skyddsjakten får bedrivas 1 april – 15 juni och 1 augusti – 31 december 2021.

- Maximalt 200 skarvar får fällas med stöd av tillståndet.
- Skyddsjakten får endast ske på vatten grundare än 3 meter (markerat på sjökortet) eller inom fiskfredningsområden.

Gemensamma villkor (A och B)

- Skyddsjakten får ej bedrivas närmare än 500 m från kända skarvkolonier eller boplatser för skarv, havsörn eller fiskgjuse under perioden från beslutets fattande till 10 augusti 2021.
- Skyddsjakt på skarv är tillåtet med skjutvapen av lägst klass 3 samt hagel av kaliber 12, 16 och 20.
- Skyddsjakten får bedrivas från båt försedd med motor utan att kravet i 20 § jaktförordningen, att motorn ska ha varit avstängd minst en minut, är uppfyllt.
- Skyddsjakten ska i möjligaste mån ske efter ungfåglar (brungrå fåglar med ofta tydligt ljus buk).
- Jakten ska ske med jakträttshavarens tillstånd.
- Inom Gräsö östra skärgård ska skyddsjakt bedrivas i enlighet med beslut om Gräsö östra skärgård naturreservat (beslut den 21/2 2012, dnr 511- 9323-09), tillhörande skötselplan samt rådande reservatsföreskrifter.
- Skyddsjakt efter skarv är förbjuden inom de delar av Gräsö östra skärgård naturreservat som utgör Natura 2000 – områden, fågelskyddsområden samt djurskyddsområden under rådande tillträdesförbud.
- Inom djurskyddsområden avsedda för fågelskydd är all skyddsjakt förbjuden under rådande tillträdesförbud. Fram till den 31 augusti får ingen skyddsjakt bedrivas inom 500 m från ett fågelskyddsområde eller djurskyddsområde.
- Skyddsjakt efter skarv får inte bedrivas inom andra naturreservat där jakten är begränsad.
- Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet. Speciell hänsyn måste tas vad gäller den hotade skrântärnan.
- Med tanke på risk för blyförgiftning ska fällda skarvar tas omhand på ett tillfredsställande sätt för att undvika att de konsumeras av rovfåglar.
- Länsstyrelsen avbryter omedelbart skyddsjakten när tillåtet antal fåglar fällts.
- Rapportering av antalet skjutna skarvar samt var dessa har fällts ska ske via rapporteringstjänsten på Länsstyrelsens hemsida,

2021-03-18

218-1676-2021

www.lansstyrelsen.se/upsala/djur/jakt-och-vilt.html, senast 1 dygn efter att skarv skjutits. Det åligger den som bedriver jakt med stöd av detta tillstånd att minst en gång per dag uppdatera sig om återstående tilldelning på sidan ovan.

Den som bedriver jakt efter skarv med stöd av detta tillstånd ska rapportera jaktresultatet till Länsstyrelsen. Av rapporten ska framgå:

- hur många skarvar som fällts, uppdelat på årsungar respektive äldre,
- dag och plats för respektive fälld skarv (tex genom markeringar på sjökortet eller i bifogad lista)
- om ringmärkt fågel skjutits (ring sänds till Naturhistoriska Riksmuseet, se inskriptionen),
- vilken effekt jakten haft och värdefulla erfarenheter i övrigt,
- hur många skarvar som fällts genom skyddsjakt vid fasta och rörliga fiskeredskap

Länsstyrelsen erinrar om att jaktlagstiftningens regler i övrigt gäller för jakt som bedrivs med stöd av detta tillstånd.

Blyhagel får inte användas vid jakt i våtmark (ett vegetationstäckt område där vattenytan är nära under, i nivå med eller nära över markytan och där vattennivån tillåts variera med de naturliga säsongvariationerna) eller vid jakt över grunda delar av öppet vatten.

Skulle omständigheter uppkomma eller förhållandena ändras äger Länsstyrelsen rätt att ändra eller upphäva beslutet.

Beskrivning av ärendet

Ni inkom den 24 februari 2021 med en ansökan om skyddsjakt efter skarv längs Östersjökusten i Uppsala län. Syftet med jakten är att förhindra allvarlig skada på fångst, redskap och att skydda känsliga fiskbestånd. Ansökan avser tre år och är uppdelad på tre områden som totalt föreslås en kvot på 800 skarvar:

1. Naturreservatet Gräsö östra skärgård
2. Allt salt eller bräckt vatten inom 500 m från sådant vatten inom Uppsala län som utgör enskilt och samfällt vatten med enskild och samfällad fiskerätt samt
3. Allt salt eller bräckt vatten inom 500 m från sådant vatten inom Uppsala län som utgör allmänt vatten med allmän fiskerätt.

Anledningen till uppdelningen uppges vara att större delen av skarvarna kommer att fällas inom problemområden. Ansökan innehåller förslag om avlysningssystem där Länsstyrelsen ansvarar för att informera om antal fåglar som finns kvar att skyddsjaga inom respektive område.

Det föreslås jakt med skjutvapen och användning av båt med medgivande av undantag från att motorn ska vara avslagen. Ansökan anger förutom yrkesfiskare även jakträttshavare och deras gäster som utövare. Tid för skyddsjakten anges som 1 april – 15 juni och 1 augusti – 31 december. För yrkesfiskare och husbehovsfiskare med allmän och enskild fiskerätt föreslås skyddsjakt året om inom 300 m från fiskeredskap med start 15 april.

2021-03-18

218-1676-2021

Skador uppges främst vara på fångst och nät. Huvuddelen av fisket sker som husbehovsfiske av enskilda med nät. Då dessa inte kan få någon ersättning för skador på fångst och redskap finns inget underlag för att kvantifiera skadorna. Skadorna bedöms dock överstiga vad som kan anses normalt eller rimligt att tolerera samt ligga över den nivå som den enskilde bör tåla.

För skador på fångst och redskap bland yrkesfiskarna hänvisar ni till offentlig statistik.

Ni anser vidare att skyddsjakten behövs för skydd av känsliga fiskbestånd i grunda områden som är viktiga ”barnkammare” för de flesta fiskarter och därför bör skyddas från predation av skarv.

För Gräsö naturreservat lyfts behovet att skydda och bevara ett stort sammanhängande skärgårdsområde och dess biologiska mångfald i ett väsentligen oförändrat skick. Ni menar att skarven kommer att påverka området och även den biologiska mångfalden.

Länsstyrelsen har mottagit rapport från tidigare beviljad skyddsjakt.

Länsstyrelsen har skickat ärendet på remiss till Upplands Ornitologiska Förening (UOF), Jägareförbundet samt Jägarnas Riksförbund. Jägareförbundet framförde i sitt yttrande att skarven har blivit ett problem i skärgården i Uppsala län. Arbetet med problematiken behöver göras tillsammans med angränsande län då skarven flyger långa sträckor för att fiska. På så vis får man möjlighet att störa fåglarna där de gör mest skada. Jägareförbundet i Uppsala län tillstyrker med ovanstående kommentarer ansökan om skyddsjakt på skarv.

Jägarnas Riksförbund och Upplands Ornitologiska Förening har inte inkommit med något yttrande.

Motivering till beslutet

Gällande bestämmelser

Skarven är fredad från jakt enligt 3 § jaktlagen och bilagorna till jaktförordningen. Enligt 23 a och 29 §§ jaktförordningen får Länsstyrelsen ge tillstånd till skyddsjakt om det inte finns någon annan lämplig lösning, om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde och för att förhindra allvarlig skada på bl.a. fiske, vatten eller annan egendom eller för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana växter eller djur.

Enligt 9b jaktförordningen ska det i föreskrifter eller beslut som avses i 11, 14 och 15 §§, 20 § 2 samt 21, 23 a-23 d, 24, 24 c, 29 och 31 §§ anges

1. vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas
2. vilka medel och metoder som får användas,
3. vilken tid och vilket område som avses,
4. de villkor i övrigt som behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
5. den kontroll som kommer ske

Enligt 31 § jaktlagen får jakt inte bedrivas från motorfordon.

2021-03-18

218-1676-2021

Länsstyrelsen får enligt 21 § jaktförordningen besluta om undantag från förbudet att jaga från motorfordon när det gäller jakt efter bl.a. skarv. Trots förbudet får enligt 20 § jaktförordningen jakt bedrivas från båt försedd med motor under förutsättning att motorn är avstängd och minst en minut förflutit sedan motorn stängts av.

Enligt första stycket 12 § jaktlagen gäller att på allmänt vatten, som gräsar till en fastighets strand, har fastighetsägaren jakträtt intill ett hundra meter från strandlinjen.

Enligt andra stycket 12 § jaktlagen gäller att på annat allmänt vatten liksom på sådana holmar, klippor och skär, som inte hör till något hemman, får jakt bedrivas endast efter särskilt tillstånd enligt 47§ från länsstyrelsen.

Enligt 14 b § förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter får patroner som är laddade med blyhagel inte användas vid jakt på våtmarker eller vid jakt över grunda delar av öppet vatten.

I 47 § jaktförordningen står att genom beslut i det enskilda fallet eller genom föreskrifter får länsstyrelsen meddela tillstånd till jakt på sådant allmänt vatten och sådana holmar, klippor och skär som avses i 12 § andra stycket jaktlagen (1987:259).

Med stöd av 59 § jaktförordningen får länsstyrelsen förordna att beslut ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

Länsstyrelsens bedömning

2021-03-18

218-1676-2021

Länsstyrelsen bedömer att det finns skäl att bevilja skydds jakt. Skydds jakten anses endast vara befogad som skrämsemetod i syfte att få skarven att hålla sig borta från fiskeredskap kopplade till yrkesfiske samt för att skydda känsliga fiskbestånd. Länsstyrelsen anser att detta syfte uppnås med hjälp av beslutets villkor.

Enligt den nationella förvaltningsplanen har troligtvis skydds jakt under hösten en obetydlig effekt på regionala bestånd, men om den genomförs så att skrämseffekten maximeras skulle den kunna få skarvarna att i högre grad undvika känsliga områden. För att få avsedd effekt, det vill säga att andra skarvar blir rädda för att fiska vid redskap, behöver jakten ske när många skarvar uppehåller sig där. För att varje skjutna skarv ska leda till så många skrämde skarvar som möjligt bör jakttillfällena spridas över tid. Tidigare utförda skydds jakter har visat sig ha en positiv effekt då skarvarna tycks bli skyggare för varje tillfälle som skydds jakt bedrivs under säsongen.

För många känsliga fiskbestånd är antalet lekplatser en begränsande faktor för beståndens storlek. De områden där lekplatser finns har därför stor betydelse. Dessa lek- och uppväxtområden är trånga, grunda vatten som väl passar skarvens fiske eftersom fisken har svårt att undkomma.

Enligt uppskattningar från HaV (rapport 2019:4) fångas betydligt mer abborre vid fritidsfiske än vid yrkesfiske. Vår – och sommartid samlas gärna stora mängder abborre på grundare vatten för bland annat lek. Bestånden är lokala och deras status påverkar i stor utsträckning av lokala förutsättningar och rådande klimatförhållanden. Yrkes- och fritids fiskets fångster bedöms vara långt lägre än den från säl och skarv (fiske 36%, skarv 40%, säl 13%). En relativt stor påverkan av skarv har också påvisats av Hansson et al. 2018, Competition for the fish – fish extraction from the Baltic Sea by humans, aquatic mammals, and birds i (ICES Journal of Marine Science 2017, 75:3 2018), och Boström (Fish predation by the great cormorant (*Phalacrocorax carbo sinensis*) 2013) visade att i Lövstabukten i norra Uppsala län bestod skarvens diet till stor del av abborre. Abborrbestånden längs Uppsalakusten har visat en vikande trend de senaste åren.

Detta gör att Länsstyrelsen anser att det finns skäl att bevilja skydds jakt efter skarv på vattenområden grundare än 3 meter eftersom känsliga fiskarter ansamlas på sådana platser och forskning tyder på att skarven har en betydande påverkan på bestånden på lokal nivå. I förlängningen föreligger därför risk för allvarlig skada både för fritids fisket och yrkes fisket. Bedömningen anses också ligga i linje med de riktlinjer som anges i EU-kommissionens vägledning Great cormorant - Applying derogations under Article 9 of the Birds Directive 2009/147/EC.

Jakt vid etablerade skarvkolonier undantas av etiska skäl men även för att risken för önskad expansion av skarvens utbredning bedöms öka vid en sådan skydds jakt.

Jakten på häckande fågel ska i möjligaste mån undvikas.

Mot bakgrund av det intresse som motiverar skydds jakten och risken för att allvarlig skada kommer att uppstå, bör beslutet kunna genomföras skyndsamt.

Övriga delar av ansökan avslås på grund av att Länsstyrelsen bedömer att skydds jaktens effekt på de lokala skarvbestånden bör kunna utvärderas innan nytt beslut fattas. Ett

2021-03-18

218-1676-2021

förnyat beslut kan bli aktuellt förutsatt att villkoren efterlevs, rapportering av fällda skarvar fungerar samt att förnyad ansökan lämnas in för kommande år. Antalet begränsas till totalt 500 skarvar då det rör sig om ett enskilt år och ansökan gäller tre år.

Länsstyrelsen gör den samlade bedömningen att bevilja skydds jakt med villkor enligt ovan för att förhindra allvarliga skador av skarv på yrkesfisket i form av skador på fångad fisk och redskap samt förlorad fångst samt för att förhindra skada på känsliga fiskbestånd.

Länsstyrelsen bedömer också att det finns skäl att med stöd av 59 § jaktförordningen föreskriva att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Skydds jaktens påverkan på storskarvens bevarandestatus

I den nationella förvaltningsplanen för storskarv gör Naturvårdsverket bedömningen att storskarven uppfyller kriterierna för gynnsam bevarandestatus och att förvaltningen kan koncentreras till att förebygga och/eller förhindra allvarlig skada.

Skydds jakten är inte en populationsbegränsande jakt då omfattningen av jakten kan ses som ringa. Jakten anses endast vara befogad som skrämsemetod. Tidigare medgivna skydds jakter har visat sig ha en marginell påverkan på regionala bestånd, vilket överensstämmer med Naturvårdsverkets bedömning i den nationella förvaltningsplanen för skarv.

Regionalt har antalet häckande skarvar i länet ökat något i jämförelse med 2019. En skydds jakt på 500, främst icke häckande skarvar bedöms inte riskera den regionala statusen eller utbredningen. Länsstyrelsen bedömer därför att en begränsad skydds jakt inte kommer att försvåra upprätthållandet av skarvens gynnsamma bevarandestatus regionalt eller nationellt.

Allvarlig skada

För att skydds jakt efter skarv ska kunna beviljas krävs att samtliga förutsättningar i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. I detta fall innebär det att skydds jakten krävs för att förhindra allvarlig skada på fiske.

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för skydds jakt avser skälet för allvarlig skada främst skador på egendom. Riktlinjerna säger även att i fråga om fåglar bör endast allvarliga skador på gröda, boskap, skog, fiske och vatten avses. Naturvårdsverkets vägledning anger att med skada bör avses påverkan av vilt på egendom som medför ekonomiska förluster eller ökade kostnader. Rena olägenheter samt skador som får anses vara en normal affärsrisk för verksamheten bör inte omfattas av vad som är att betrakta som allvarlig skada.

Av det underlag som lämnats in i ärendet kan inte slutsatser dras över hur stora skadorna är för fiskenäringen längs kusten. Det kan inte heller i underlaget till ärendet bedömas hur stort värdet är av de skador som skarven orsakar fångad fisk i fiskeredskap. Det framgår dock att det föreligger ekonomiska förluster samt skador på fångst och redskap. Den del som avser husbehovsfiske saknar dokumentation och värdet av denna verksamhet är okänd. Utifrån aktuell forskning bedöms dock risken för allvarlig skada ändå kunna

2021-03-18

218-1676-2021

föreligga utifrån de riktlinjer som anges i EU-kommissionens vägledning Great cormorant - Applying derogations under Article 9 of the Birds Directive 2009/147/EC.

Länsstyrelsen gör den samlade bedömningen att det finns allvarliga skador av skarv på yrkesfisket i form av skador på fångad fisk och redskap samt förlorad fångst samt risk för skada på känsliga fiskbestånd.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelsen bedömer att andra lämpliga lösningar i praktiken saknas. Lösningar i form av skrämselfångstredskap och skarvsäkra redskap saknas eller bedöms inte vara tillräckligt effektiva.

Information

I det fall behov finns till ytterligare jakt är Gävlefisk och Gräsö/Öregrunds yrkesfiskarförening med detta beslut inte förhindrade att ansöka om utökat tillstånd.

Det bör understrykas att det är det förväntade ekonomiska bortfallet exempelvis genom utebliven eller skadad framtida fångst som utgör motivet till beslut om skydds jakt för att förhindra allvarlig skada. Skarvens effekter på fiskbestånden måste bedömas från fall till fall och kan förväntas skilja mellan arter, platser och tidpunkter.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Monica Eriksson med handläggare Emma Höök som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se,

Upplands Ornitologiska Förening, info.uof@gmail.com,

Svenska Jägareförbundet Uppsala, lars.bjork@jagareforbundet.se

Jägarnas Riksförbund Uppsala, uffe.ulim@gmail.com

Bilaga 1 Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Uppsala län antingen via e-post; uppsala@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, uppsala@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 30 00. Ange diarienummer 1676-2021.